

Aurinkoyökkönen

Solfly

Panemeria tenebrata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantuneet (VU)

Luonnehdinta

Aurinkoyökkönen on pieni ja melko hento, päivällä lentävä yöperhonen, jonka siipiväli on 16–20 mm. Oliivinruskeissa etusiivissä on punaruskeita sävyjä ja harmaanvalkeita karvoja. Takasiivet ovat mustanruskeat ja niissä on keltainen poikkivyo. Siipiripset ovat kellertävät.

Elinympäristö ja levinneisyys

Aurinkoyökkönen elää kosteilla ja tuoreilla niityillä, sekä lehtojen ja puronvarsien aukkopaikoissa, joihin aurinko pääsee paistamaan. Aurinkoyökköselle olennaista on sopiva mosaiikki puita ja avoimuutta, laji viihtyy etenkin metsän ja niityn vaihteluisuudessa. Laji lentää nimensä mukaisesti aurinkoisella säällä kesäkuussa. Laji on vaikea havaita pienen kokonsa ja nopean lentotapansa johdosta, löytyy parhaiten kukilta istumasta. Aurinkoyökkösen toukka elää pääsääntöisesti lehtotähtimöllä (*Stellaria nemorum*). Lajia esiintyy Kaakkois-Suomessa.

Nykytila ja uhkatekijät

Aurinkoyökkösen mantereinen esiintymisalue on hyvin suppea. Laji on uhanalaistunut sopivien elinympäristöjen pirstoutumisen ja puulajisuhteiden muutosten seurauksena. Joitain esiintymiä on hävinnyt myös rakentamisen seurauksena. Aurinkoyökköselle sopivia niittyjä ja puronvarsia uhkaa umpeenkasvu metsityksen sekä niittokulttuurin ja luonnonlaidunnuksen loppumisen vuoksi.

Hoitosuositukset

Aurinkoyökkösen asuttamissa metsäkoissa lehtotähtimökasvustoja tulisi varoa metsänkäsittelytoimenpiteiden yhteydessä. Kasvustojen jäämistä puutavarapinojen tai hakkuutähteiden alle tulisi välttää. Laajaa voimakasta metsänkäsittelyä lajin elinympäristöissä tulisi välttää. Laji hyötyy elinympäristönään käyttämien niittyjen avoimena pitämisestä esimerkiksi niiton, laidunnuksen tai kunnostusraivauksen avulla. Osa aurinkoyökkösen elinympäristöistä (purojen välittömät lähiympäristöt ja luonnonalaisen kaltaiset rehevät lehtolaidut) ovat metsälain 10 §:n perusteella suojeltuja erityisen arvokkaita elinympäristöjä. Metsälain erityisen arvokkaiden elinympäristöjen ominaispiirteiden säilyttämiseen on mahdollista hakea ympäristötukea METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s.
- Junninen, K. ja Similä, M. 2011. Metsien ennallistamisen ja luonnonhoidon opas. Metsähallitus B 157. Helsinki. 191 s.
- Metsälaki 1093/1996. Saatavilla: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961093>. Viitattu 11.11.2022.
- Silvonen, K., Top-Jensen, M. & Fibiger, M. 2014. Suomen päivä- ja yöperhoset – maastokäsikirja (A field guide to the butterflies and moths of Finland), Oestermarie, 822 s.
- Suomen Lajitietokeskus, aurinkoyökkönen. Saatavilla: <https://laji.fi/taxon/MX.62479>. Viitattu 11.11.2022.

Kuva: Pekka Malinen, CC-BY-NC-4.0, [Laji.fi](https://laji.fi)